

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.404.2025

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 11826 Pani Posłanki Agnieszki Marii Kłopotek, w sprawie braku możliwości korzystania przez jednostki samorządu terytorialnego ze środków PFRON na dofinansowanie wynagrodzeń osób niepełnosprawnych, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

Zgodnie z art. 26b ust. 7 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 913 z późn. zm.) dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych, o którym mowa w art. 26a, nie przysługuje w przypadku wynagrodzenia pracownika w części finansowanej ze środków publicznych. Wyłączenia dofinansowania, o którym mowa w art. 26b ust. 7 nie stosuje się jednak, jeśli pracodawca sfinansował wynagrodzenie pracownika:

- ze środków publicznych z prowadzonej działalności, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 5;
- z dochodów publicznych, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1530, 1572, 1717, 1756 i 1907 oraz z 2025 r. poz. 39).

Zgodnie z art. 5 ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1530 z późn. zm.) środkami publicznymi są:

- dochody publiczne;
- środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej oraz niepodlegające zwrotowi środki z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA), również środki, o których mowa w art. 3b ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2024 r. poz. 324 i 862) i środki, o których mowa w art. 202 ust. 4;
- środki pochodzące ze źródeł zagranicznych niepodlegające zwrotowi, inne niż wymienione w pkt 2;
- przychody budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz innych jednostek sektora finansów publicznych pochodzące: ze sprzedaży papierów wartościowych, z prywatyzacji majątku Skarbu Państwa oraz majątku jednostek samorządu terytorialnego, ze spłat pożyczek i kredytów udzielonych ze środków publicznych, z otrzymanych pożyczek i kredytów, z innych operacji finansowych;
- przychody jednostek sektora finansów publicznych pochodzące z prowadzonej przez nie działalności oraz z innych źródeł.

Celem ww. przepisu jest zapobieganie podwójnemu finansowaniu tych samych kosztów, czyli sytuacji, w której ten sam koszt byłby finansowany dwukrotnie – raz z funduszy publicznych i drugi raz przez Państwowy Fundusz Osób Niepełnosprawnych (PFRON). Zasada zakazu podwójnego finansowania zapisana jest wprost w regulacjach unijnych i krajowych.

Jednocześnie, należy nadmienić, że Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych realizuje program „Stabilne zatrudnienie – osoby niepełnosprawne w administracji i służbie publicznej” kierowany do określonych organów i instytucji państwowych oraz samorządowych. Celem programu jest podniesienie wskaźnika zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami w administracji publicznej. Program wpisuje się w standardy Konwencji ONZ o Prawach Osób Niepełnosprawnych.

Prowadzone w jego ramach działania wpisano w długoterminowe krajowe przedsięwzięcia na rzecz osób z niepełnosprawnościami, tj. do Programu rządowego Dostępność Plus 2018–2025 oraz do Strategii na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021–2030.

Program realizowany jest bezterminowo na terenie całego kraju i obejmuje dwa moduły.

W Ministerstwie podejmowane są też prace mające na celu poprawę sytuacji osób z niepełnosprawnościami w wielu aspektach. Chodzi zarówno o zwiększenie ich samodzielności i umożliwienie im niezależnego życia, do czego przyczynić się ma ustawa o asystencji osobistej osób z niepełnosprawnościami, jak i o zwiększenie ich szans na rynku pracy. Służy temu rozpoczęta z początkiem 2025 r. realizacja dwóch partnerskich projektów współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027: „Centrum komunikacji” oraz „Standaryzacja modelu zatrudnienia wspomaganego w Polsce”. Centrum komunikacji to inicjatywa, której celem jest zapewnienie potrzebującym osobom z niepełnosprawnościami, o których mowa w Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, usług w zakresie bieżącego komunikowania się.

Dla poprawy sytuacji osób z niepełnosprawnościami na rynku pracy szczególne znaczenie będzie miał projekt „Standaryzacja modelu zatrudnienia wspomaganego w Polsce”. Jego głównym zamierzeniem jest przygotowanie rozwiązań, które pozwolą wdrożyć model zatrudnienia wspomaganego (MZW) jako trwałego narzędzia wsparcia aktywności zawodowej osób z niepełnosprawnościami w Polsce. Warto podkreślić, że jest to narzędzie nieobecne dotychczas w ogólnodostępnym systemie instrumentów kierowanych do osób z niepełnosprawnościami.

Projekt realizuje założenia art. 27 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, która gwarantuje osobie z niepełnosprawnością „prawo do możliwości zarabiania na życie poprzez pracę swobodnie wybraną lub przyjętą na rynku pracy oraz w otwartym, integracyjnym i dostępnym (...) środowisku pracy”. Wpisuje się on także założenia Strategii na rzecz Osób z niepełnosprawnościami 2021-2030, mającej zwiększać poziom włączenia osób z niepełnosprawnościami w życie społeczne i zawodowe (dotyczy to zwłaszcza osób biernych zawodowo).

Usługa zatrudnienia wspomaganego kierowana będzie do biernych zawodowo osób z niepełnosprawnościami, które mają szczególne trudności w samodzielnym znalezieniu i utrzymaniu zatrudnienia na otwartym rynku pracy i które nie są w stanie podjąć zatrudnienia bez szczególnego, tj. zindywidualizowanego i kompleksowego wsparcia. W szczególności będzie ona adresowana do osób z niepełnosprawnością intelektualną, problemami zdrowia psychicznego, całościowymi zaburzeniami rozwoju oraz niepełnosprawnościami sprzężonymi.

Projekt ma charakter koncepcyjny. W jego ramach zostaną wypracowane rozwiązania dotyczące systemu wdrożenia modelu zatrudnienia wspomaganego, w tym niezbędne procedury standaryzujące obszar merytoryczny, organizacyjny oraz finansowy tej usługi.

Informuję ponadto, że pod koniec bieżącego roku ma się rozpocząć realizacja kolejnego projektu pn. „Testowanie wdrożenia usługi zatrudnienia wspomaganego”. Będzie on stanowił kolejny etap działań mających na celu wprowadzenie instrumentu usługi zatrudnienia wspomaganego do krajowego systemu wsparcia aktywizacji zawodowej osób z niepełnosprawnościami. Model zatrudnienia wspomaganego wypracowany w projekcie koncepcyjnym będzie przez 3 lata wdrażany i testowany przez około 80 agencji zatrudnienia wspomaganego, które mają objąć wsparciem 12 tys. osób z niepełnosprawnościami.

Efektom realizacji omówionych projektów ma być wdrożenie do polskiego systemu prawnego nowych instrumentów, które znacząco poprawią sytuację osób z niepełnosprawnościami na rynku pracy.

Pragnę podkreślić, że Kierownictwo Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej dokłada wszelkich starań, aby poszerzać obszar aktywizacji i włączenia społecznego osób z niepełnosprawnościami oraz zabezpieczać ich pozycję na rynku pracy. Wszystkie zgłaszane przez przedstawicieli środowiska uwagi i postulaty dotyczące tych obszarów są w resorcie skrupulatnie analizowane i brane pod uwagę przy projektowaniu zmian systemowych.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Łukasz Krasoń

Pełnomocnik Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych

Sekretarz Stanu

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/